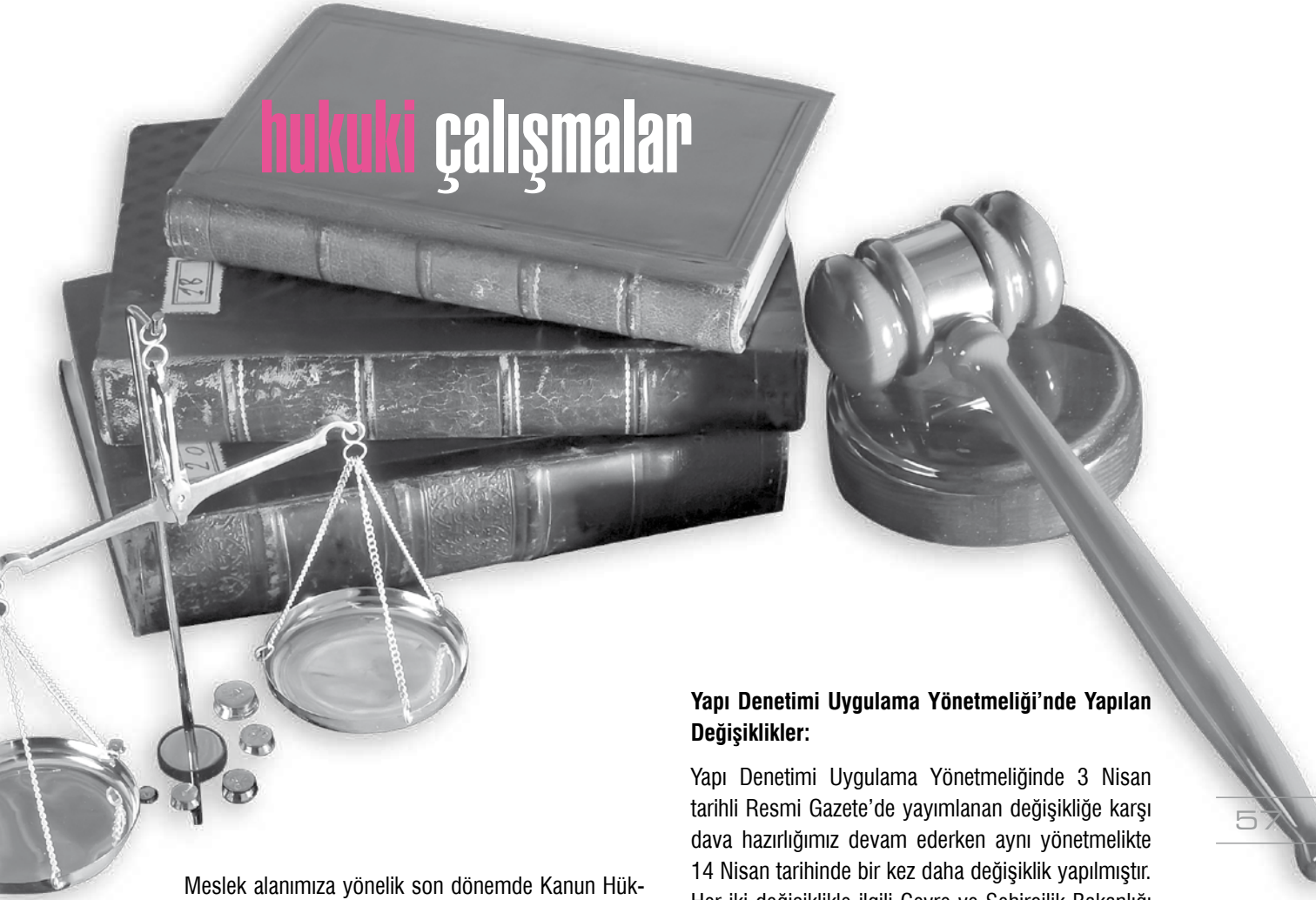


hukuki çalışmalar



Meslek alanımıza yönelik son dönemde Kanun Hükümünde Kararnameler, Yönetmelik değişiklikleri ve Bakanlar Kurulu Kararları ile yoğun bir mevzuat değişikliği yaşanmaktadır. Özellikle daha önceki dönemlerde Odamız tarafından açılan davalardaki yargı kararları ile elde ettiğimiz hukuki kazanımlarımız yönetmelik değişiklikleri ile ortadan kaldırılmak istenmektedir.

Ülkemizin içinde bulunduğu deprem gerçeği karşısında, imar ve yapı denetim mevzuatı başta olmak üzere jeoloji biliminin ve jeoloji mühendisliği mesleğinin artan önemi son mevzuat değişikliklerinde gözardı edilmektedir. Bu değişiklikler içerisinde üstün kamu yararı gözetilmesi gereken son derece hayati bir konuda, kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan TMMOB ve bağlı odaların kamusal denetim yetkileri kısıtlanmaktadır. Bu nedenle Jeoloji Mühendisleri Odası olarak ilgili komisyonlarımızın ve hukuk müşavirliğimiz ortak çabalarıyla mesleğimizle ilgili hukuki kazanımlarımız korunmaya çalışılmaktadır. Bu kapsamda, sadece son birkaç ayda açılan davalarımız aşağıda özetle verilmektedir.

Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği'nde Yapılan Değişiklikler:

Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinde 3 Nisan tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan değişikliğe karşı dava hazırlığımız devam ederken aynı yönetmelikte 14 Nisan tarihinde bir kez daha değişiklik yapılmıştır. Her iki değişiklikle ilgili Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aleyhine dava açılmıştır.

3 Nisan değişiklikleri ile yapı denetim kuruluşlarının görev ve sorumlulukları daraltılmıştır. Yeni değişiklikle proje müelliflerince hazırlanan proje ve hesapların denetçi mimar ve mühendisler tarafından incelenerek uygunluk görüşünün verileceği belirtilmiş, yasanın öngördüğü harita, plan ve etütler (zemin ve temel etütleri dahil) inceleme kapsamı dışında tutulmuştur. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, bu değişiklik ile yapı denetim kuruluşların görev ve sorumluluğu içinde yasal olarak bulunması gereken zemin ve temel etütlerin incelenmesi ve denetlenmesi hususunu hukuka aykırı biçimde ve yönetmeliğin amacı ve kapsamına aykırı şekilde yönetmelik hükmü olmaktan çıkarmaktadır. Zemin ve temel etütlerinin hangi standarda ve formata göre düzenleneceği ve bunların yapı denetim kuruluşlarınca nasıl denetleneceği, başta Yapı Denetimi Hakkındaki Kanun olmak üzere yasalarla düzenlenmiştir. Hukuka aykırılığı açık olan ve yapı üretim sürecindeki bilimsel ve teknik gerekleri göz ardı eden

Ülkemizin içinde bulunduğu deprem gerçeği karşısında, imar ve yapı denetim mevzuatı başta olmak üzere jeoloji biliminin ve jeoloji mühendisliği mesleğinin artan önemi son mevzuat değişikliklerinde gözardı edilmektedir. Bu değişiklikler içerisinde üstün kamu yararı gözetilmesi gereken son derece hayati bir konuda, kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan TMMOB ve bağlı odaların kamusal denetim yetkileri kısıtlanmaktadır. Bu nedenle Jeoloji Mühendisleri Odası olarak ilgili komisyonlarımızın ve hukuk müşavirliğimiz ortak çabalarıyla mesleğimizle ilgili hukuki kazanımlarımız korunmaya çalışılmaktadır.



bu değişikliklerle ilgili açtığımız davamız Danıştay 6.Dairesinde görülmeye başlamıştır.

3 Nisan tarihli bu değişikliklerle meslek odasından alınması gereken "sicil durum belgesi" yerine "beyan" esasını getirilmiştir. 14 Nisan tarihinde ise "üyeliğinin devam ettiğine dair taahhütname" isteneceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Ancak gerek "Taahhütname" gerekse "beyan" esasına geçilmesi önceki düzenlemeden daha geri bir denetim mekanizması öngördüğünden hem 3 Nisan hem de 14 Nisan değişikliklerine karşı dava açılmıştır.

Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinde Yapılan Değişiklikler:

Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından daha önce Danıştay'a Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği ile ilgili açılan davalarda önemli hukuksal kazanımlarımız olmuştur. Bu davalarda Danıştay, meslek alanımızın belirlenmesinde "**Zemin ve Temel Etüdü Raporunun Hazırlanmasına İlişkin Esasları**" temel referans metinleri arasında kabul etmiştir. Fakat Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinde 3 Nisan tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan değişikliklerle daha önceki yargı kararlarına ve İmar Kanunu'na aykırı şekilde "**Fenni Mesuliyet**" tanımı içerisinde jeoloji mühendislerine yer verilmemiştir. Aynı şekilde zemin ve temel etüd raporlarının hazırlanması sürecine ilişkin muğlak ifadelerle yer verilmiştir. Yapılan bir diğer değişiklik de; "4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanuna tabi yapılarda, kuru-

luşun ilgili denetçi mimar ve mühendislerince incelenerek projelere uygun görüş vermiş olması zorunludur" şeklindeki yeni düzenlemedir. Zemin ve temel etüt raporları dahil bir yapı üretim sürecinde üretilen tüm proje, rapor vb belgenin denetçi mühendislerce "onanması" gereklidir. Ancak dava konusu edilen düzenlemede Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği'nde tanımlanmış ve bir hüküm haline getirilmiş bu işlem, "uygun görüş vermiş" olmaya indirgenmektedir. Bilimsel ve hukuki gerekçelerimiz detaylı bir şekilde sunulmuş bu değişiklikler aleyhine Danıştay'a davamız açılmıştır.

Yukarıdaki davalarla benzer içerikte hukuka ve bilimsel-teknik gerekçelere aykırı düzenlemeler içeren Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanunun Uygulama Yönetmeliği aleyhine dava açılmıştır. Yukarıda özetlediğimiz mevzuat değişiklikleri aynı paralelde İzmir Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği'ne yansıtılmıştır. Bu nedenle İzmir Büyükşehir Belediyesi aleyhine de zemin ve temel etüd raporları ile ilgili muğlak düzenlemeler içermesi ve "fenni mesuliyet" ve "proje müellifi" tanımlarında jeoloji mühendislerine yer vermemesi nedeniyle iptal davası açılmıştır.

Özetlenen bu mevzuat değişikliklerinin dayanağı olan Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnameler hakkında Anayasa Mahkemesi'ne iptal başvuruları söz konusudur. Davalarımızın seyri açısından Anayasa Mahkemesi'nin vereceği kararlar bağlayıcı olacaktır.